

- перш ніж проводити спостереження необхідно чітко визначити його задачі;
- задачі повинні конкретно стосуватися певного об'єкту спостереження;
- визначити, який спосіб спостереження доцільно використовувати;
- встановити конкретні методи аналізу результатів спостереження (оцінювальні таблиці, словесна характеристика, кіно- фотограма тощо).

ЕКОЛОГІЧНИЙ ТРЕНІНГ ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ СТИМУЛЮВАННЯ І МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНО- ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛЯРІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ЕКОЛОГІЇ

Скиба М.М. (Київ)

У розвитку елементів творчості учнів в процесі навчання екології важливу роль відіграють методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності або активні методи. До них належать пізнавальні ігри, дискусії, мозкові штурми, екологічні тренінги, метод екологічних проєктів, метод конкретних ситуацій, метод інциденту тощо.

Численні дослідження свідчать, що лекція дає 5% засвоєння інформації, читання – 10%, демонстрування – 30%, активне навчання – 70%. Активні методи навчання вимагають застосування ефективних прийомів спілкування, співробітництва учасників навчального процесу з метою пошуку, активізації пізнавальної діяльності учнів за допомогою організації спілкування між собою, з учителем, між групами.

Екологічний тренінг як метод навчання екології будується на принципі активізації позиції вчителя та учнів у навчально-виховному процесі. Учасники тренінгу активно приймають участь у пошуку, колективному обговоренні різних підходів до розв'язання екологічних проблем, відшукують і аналізують екологічну інформацію для вирішення пізнавальних завдань або перебувають в активному самостійному пошуку.

Для екологічних тренінгів найдоцільніше вибирати теми, у змісті яких закладено протиріччя. Це уможливує бачення проблеми, явища, процесу, закономірності, нетипової ситуації з різних боків. Наприклад, школярам можна запропонувати такі теми: "Будівництво атомних електростанцій – корисне чи шкідливе для людства?", "Хімічні добрива у народному господарстві – великий економічний ефект чи порушення екологічної рівноваги", "Утилізація сміття – проблема чи можливість?", "Проблеми енергозбереження" та ін.

В організації тренінгу можна виділити такі завдання:

- забезпечити позитивний емоційний настрій, мотивацію навчальної діяльності;
- створити в уявленні учасників значущість розв'язання екологічної ситуації, в якій присутні протилежні погляди, альтернативні підходи до можливого рішення, оцінки висновків, які потребують інтелектуальних зусиль;
- визначити ролі, бажано емоційного характеру;
- розподілити позиції і характер взаємодії учасників дискусії, обговорення: учитель – учень – експерт, автор – знавець – критик, ведучий – організатор.

Етапи підготовки і проведення тренінгу:

1. Підготовчий етап:

а) проведення діагностики сформованості загальнонавчальних умінь та навичок, встановлення проблеми, вибір цілей і завдань тренінгу;

б) проєктування і розробка сценарію діяльності (включаючи вибір теми, проблеми, процесів отримання очікуваних результатів, засобів діяльності, одержання самих результатів);

в) експертиза, спрямована на перевірку адекватності розробленого сценарію діяльності очікуваним цілям, виявлення умов ефективності власної педагогічної діяльності;

г) створення і забезпечення мотиваційних умов, що забезпечуватимуть комфортне входження учасників тренінгу в простір діяльності.

2. Практичний етап – створення орієнтувальної основи діяльності (визначення завдань для учасників, режиму їхньої діяльності, способів взаємодії, критеріїв очікуваних результатів). Проводиться у вигляді настановчої бесіди.

3. Групова робота над вирішенням завдань.

4. Пленарна дискусія, в ході якої відбувається обговорення та захист творчих доробок.

5. Аналітичний етап – передбачає оцінювання одержаних результатів діяльності, співставлення з очікуваним результатом, підбиття підсумків, узагальнення, рекомендації щодо впровадження конкретних результатів у практику.

6. Впровадження – передбачає перенесення набутих у процесі гри інтелектуальних умінь, досвіду мислення і діяльності в реальні умови.

Проведення екологічного тренінгу привертає увагу учасників до вирішення проблем охорони довкілля, викликає бажання приймати участь в екологічному русі та охороні навколишнього середовища, активізує природоохоронну діяльність, розвиває активність та самостійність мислення.

Література

1. Екологічна освіта, 6 клас: Методичний посібник для вчителя. – К. – Подільський: Абетка, 2000. – С. 10-13.
2. Екологічна освіта та виховання учнівської молоді в іграх і тренінгах: Методичні рекомендації для вчителів, вихователів, керівників гуртків. – К.: Основа, 2003. – С. 23-55.

ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ МОНИТОРИНГ – СИСТЕМА ДИАГНОСТИКИ И ПРОГНОЗИРОВАНИЯ РАБОТЫ РУКОВОДИТЕЛЯ

Ташкинова Е.Г. (Россия)

Успех проводимых реформ в российском образовании зависит от педагога, его творческого потенциала, профессиональной компетентности.

Педагогическая профессия сложна и увлекательна. Она предоставляет большие возможности для творческой деятельности и профессионального роста преподавателя.

Одна из основных задач, стоящих перед администрацией образовательного учреждения – это оптимизация управления: обоснование, выбор и реализация мер, позволяющих получить высокие результаты при минимальных затратах времени и усилий со стороны всех участников образовательного процесса. Ведь руководитель – с одной стороны управленец, а с другой – такой же специалист – преподаватель, понимающий все сложности в работе. Для того, чтобы решить эту задачу необходимо внедрить педагогический мониторинг. Он осуществляется в каждом образовательном учреждении.

Педагогический мониторинг представляет собой динамическую систему отслеживания результативности и прогнозирования работы учителя. Он позволяет:

- каждому участнику образовательного процесса осмыслить собственную деятельность;
- отследить качество и уровень предоставляемых учебным заведением образовательных услуг;
- выявить и определить эффективные технологии управления образовательным учреждением.

Исследования показывают, что от 50 до 90% рабочего времени руко-